

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Árnyagtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petiteor tér-
fogata 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Fehér-kereszt egyesület.

Alig pár éve annak, hogy az országos jótékony fehér kereszt egyesület elküldötte hozzánk buzgó apostolatát *Tabódy József* és kir. kamarást.

A küldetés nem is maradt eredménytelenül, mert a rendkívül finom modoru és jó lelkű *Tabódy* sikerült *Bornemisza Lászlóné* urnő és *Hámos László* főispánunkkal a gömörmegyei fiók-egyesületet megalakítani.

Ha visszaemlékezünk arra az időre, önkéntelenül kell önmagunktól megkérdeznünk, hogy miből is alakult fehér-kereszt egyesületünk? A válasz röviden csak az lehet, hogy hölgyeink jó szívéből. A cél megvalósításához a rokonszenves érzelmen és buzgalmon kívül nem volt más eszközünk. Nem volt egy fillérünk, nem volt a legcsekélyebb támpont sem arra, hogy jótékony műkölésünket megkezdhessük. De mint minden szép és nemes iránt vármegyénk közönsége, különösen hölgyeink, a legnagyobb mértékben lelkesedni tudnak egy hirtelen összehívott közgyűlésen megalakították az egyesületet, megkezdtek működésüket, rendeztek mindjárt jótékony mulatságot, s lelkes hölgyeink gyűjtő iverekkel kopogtattak az adakozók ajtaján.

Az eredmény reményen felül sikerült, mert egy pár hó alatt Rimaszombat város nagylelkűsége folytán örömmel tüztük ki a fehér-kereszt szent jelvényét a város tulajdonát képező „Gond-űző“ helyiség ódon kapujára. — Három pusztá, sivar, penészes helyiséget bocsájtottak rendelkezésünkre a melyet azután a város jó karba helyezett, buzgó hölgyeink pedig különösen ezek között *Kern Adolfné*, *Nagy Ferenczné*, *dr. Lichtschein Adolfné* és *Fülöp Benjaminsz* siettek a megfelelő butorokat, fehérneműeket, sőt még a konyhaedényeket szóval az összes berendezést beszerezni, és megnyitották *dr. Löcherer Tamás* igazgató fő

orvos szakszerű vezetése alatt gyermekmenhelyünket.

Rövid idő alatt 10—15 apróság siró lárma-ja töltötte már be a menhely kis hajlékát, lelkünk pedig örült, és könyező szemekkel gyönyörködtünk a lelenczek bölcsője felett.

A boldog emlékü *Franziska* grófné, a vármegye, a város, az alapító és rendes tagok adakozásai folytán egyesületünk csakhamar oly méreteket öltött, hogy ismét a város jólelkűségéből beköltözkhettünk Rimaszombatba, a hol már szebb, egészségesebb és kényelmesebb hajlékban helyezkedhettünk el. — Itten folytattuk jótékony-ságunkat és munkánkat tovább a gyermekvédelem fontos ügyében, tudatában annak, hogy csak jót cselekszünk.

E szerény hajlékban talált bennünket, a gyermekvédelem kérdésének államilag való rendezése és szerencsésen, mert magunknak köszönhetjük, hogy a kormány városunkban állami gyermekmenhelyet épített. Belátta és igen is méltányosnak találta a kormány, hogy nekünk adományozza a gyermekmenhelyet, mert semmiből teremtetjük meg azt, s biztos az alapkö, a melyen azt fel lehet építeni és tovább fejleszteni ez intézményt.

Ma már áll, biztosan áll a felépített gyermek menhely és a tavasz nyitásával az ünnepélyesen fog megnyitvatni. Ez lesz jutalma lelkes hölgyeinknek, a hova minden pillanatban örömmel nyithatnak be, s gyönyörködhetnek munkájuk gyümölcsében.

Ezzel a gyermekvédelem az államkormány általi kivételével lelkes hölgyeink kezéből, aggódni és nyugtalankodni kezdtek, hogy miképen fogják már most jótékony-sági szomjukat kielégíteni. Jó lelkük csak nem tud pihenni! Módot kellett tehát keresni és tervet kifőzni, mely irányban működjön és érvényesüljön továbbra is az egyesület?

TÁRCZA.

Egy kép a görög világból.

(Felolvasás a rimaszombati nőegyesület 1904. november 30-iki thea-estélyén)

Igen tisztelt hölgyeim! Azon kiváló megtiszteltetésért, hogy ebben az elegáns társaságban engem erre a helyre parancsoltak, szemrehányással mondom köszönetet. Mint őszinte ember nem leplezhetem el azt a legelső gondolatot, mely lelkembe ötlött akkor, mikor tudomásra jutott a nőegyesületnek az a nemes intenciója elhatározása, hogy saját körében meghonosítja a szórakozásnak azt a nemét, mely egyidejűleg magasabb lelki táplálékot is nyújt. És a legelső gondolat csakugyan szemrehányó volt: vajjon nem ölthetett volna-e testet ez az eszme már évekkel ezelőtt? Mennyi lelkesedés, mennyi tűz lobbant el a lelkekből azért, hogy a tudásnak, a művelődésnek lelkünkbe oltott ősztöne ugyszólván parancsolólag követelte, hogy adjuk meg a léleknek is azt, a mi a léleké — s vágyaink, ábrándjaink csapongásra kész lelkeink csaknem tehetetlenül vergődtek az unszó akarat és gátló közönyösség korlátai között . . . ?

Hiszen a szellemvilágnak vagyunk utasai és egyuttal barczosai mindnyájan; minden napon előre kell haladnunk és tért kell foglalnunk. Ki tudná megmondani, mennyire jutott volna ez a mi társadalmi életünk, ha ez az eszme már akkor, a mikor megszületett, megtalálta volna azt a törhetlen buzgóságot, melynek ereje látható testet ad?

De midőn bocsánatot kérek e szemrehányó gondolatért: nem mulasztatom el azt sem, hogy kifejezést adjak az elismerésnek a szép gondolat megvalósításáért. És noha rövidre nyírt fűrteim az őszi idők szeszélyeivel

immár nem kelhetnek diadalmas harcra: teszem ezt annyi lelkesedéssel, annyi ifjui hévvel, a melynél több akkor sem volt bennem, mikor életpályám hajnalán (ezelőtt 20 évvel) az akkori nőegyesület bizalmát a jegyzői toll vezetésére kiérdemeltem.

Azonban azért, hogy szemem a mult idők egy értéktelen momentumán megakadt, ismét külön bocsánatot kérek. — De arról megint nem tehetek, hogy szeretek az elmúlt idők foszlányain merengeni. Mert annak, a mi a multé — ha mindjárt értéktelen is — valami csodálatos varázsa van az én lelkemre.

Azt hiszem mindnyájunkra. Mert a mi kedves volt lelkünknek, azt csak a multban találjuk meg. Ez pozitívum. — A mi kedves lehet: azt a jövőben keressük. De ez még csak remény, mely a legtöbbször megesz.

Szeretjük az emlékeket. Mindnyájunk életében volt már egy kedves momentum, valami kedves tárgy, a mire gondolatunk vissza-visszatér. A fiu-gyermek régi csinyjeire; a leány bábujára. A mult és jövőndő választó pontján levő ifju és eladó lány akkor, mikor a bekövetkező boldogság tarka képeit festegeti: belemártja esetjét a bálók és tanuló évekek színes emlékeibe. Szívében a jövő reményeinek száalai a mult merengéséhez vannak kötve.

Ha már most ez okoskodások kapcsán valaki azt kérdezné tőlem, hogy miféle régi dologgal akarom én néhány perczig e nemes társaságot mulattatni, vagy untatni: egy pillanattal sem késném azzal a felelettel, hogy én most elő veszem a jobbik eszemet. (N. B. Nekem kétféle eszem van: az egyiket itt használom, — s ez a jobbik — ez a töke, melynek kamataiból élek — a másik vicceket, vagy sületlenségeket kamatoz s ezeket a kamatokat ott szórom szét a hol módomban áll.) Előveszem tehát a jobbik eszemet s ezzel fellebbentem a mult

A november hó 23-án megtartott rendes évi közgyűlésen az egyesület elhatározta, hogy tétlenül nem akar fennállani és a jelenlegi helyiségben 20 ágygyal egy nyomorék-gyermekek otthona létesítését mondotta ki.

A multakra visszaemlékezve, egy pillanattal sem aggódunk ennek sikere felett. Biztos a reményünk, hogy a régi temető-kert első tavaszi ibolyáját már szerencsétlen nyomorék gyermekeink fogják illatos csokorba kötni hölgyeink részére és egy pár év, s egy nagyobb épület fog emelkedni a mostani mellett.

Mi pedig lapunkkal, mint a multban, úgy a jövőben is szíves készséggel ajánljuk fel szolgálatunkat a nemes ügy fejlesztésére és terjesztésére, s e czélből az egyesület éves jelentését egész terjedelmében mellékletként közöljük, kérve annak elolvasását.

Ragyogjon a fehér-kereszt szeplőtlenül a jótékony-ság jegyében.

Vármegyei közgyűlés. A „Hivatalos Lap“

december 1-én megjelent száma a következő hirdetményt közli:

„A szabályrendeletileg megállapított rendes negyed-évi téli közgyűlés határidejéül főispán ur ő méltóságával egyetértőleg folyó évi december hó 15- és következő 16-ik napjának délelőtti 10 órája Rimaszombatba, a vármegyei székház nagytermébe tüzetelt ki.

Midőn erről a közönséget ezennel értesitem és a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ezen alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait, a vármegyei közigazgatási bizottságból a törvény értelmében ez év végével kilépendő tagok helyeinek törvényszerű választás utján betöltése, a vármegyei központi választmányának újabb 3 évre leendő megválasztása, az 1905-ik évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakítása és illetve kiegészítése, a katonabeszállásból eredő teher arányosabb megosztása céljából az 1905. évre kivetendő 8000 korona vármegyei pótdadónak névszerű szavazással leendő törvényszerű elhatározása, valamint egyéb a tárgy-

idők fátyolát s a feltároló képben bemutatom a mai társadalmi életnek egyik fő factorát az asszonyt, hogy ez a mai viruló factor láthassa, hogy milyen volt ő ezelőtt 3000 évvel. És megvagyok győződve, hogy az a kép, melyet felmutatok — ha netalán volna valami hézag a mi művelt hölgyeink lelkében; azt a hézagot be fogja tölni.

Mert a ki csak ábrándozni tud, a kinek lelke csak állandóan azzal tud foglalkozni a mi a valóságban nincs meg és soha sem lesz meg: a kinek szeme mindig csak a jövőndő csalfa képein csüng: annak élete a család-soknak boldogtalan láncolata. Míg az emlékek megédesítik a jelen perczeit, a szívet nemes érzelmekkel töltik meg s jöllehet illúzióink elkísérnek az élet végső határaig: a mult szembeötölő tanúságaiból erőt merítünk megküzdeni a családásokkal.

Vajjon nem méltó és szükséges tartalma-e a léleknek az az erő, a melylyel a jövő küzdelmeit és törekvéseit akarja megharcolni . . . ?

Nem tudom mások hogyan vélekednek, de az én lelkemnek mindig több szórakozást nyújtott egy régi omladék, mint egy-egy légvár. Lelkemben több maradó becsü tartalmat gyűjtöttem akkor, mikor megtanultam a világ teremtéséről szóló problémákat, mikor világos lett előttem az első emberi társadalom megalakulásának módja, mikor megismertem a mult erényeit és büneit, mikor végig kísértem a tudomány és művészet lassu fejlődését vagy rohanó súlylyedését, — mondom — több tartalmat adott lelkemnek ez a foglalkozás, mint az, mikor fűrkészni kezdtem az ismeretlen jövőndőben, hol felcsigázott képzeletem olyan képeket látott, melyeket a gyakorlati élet soha sem tett elevenekké.

Ime egy elcsépejt példa az életből.

A kis leány hosszú ruha után sóhajtozik s szentül hiszi, hogy boldog volna, ha már nagy leányként jelen-

Nagy karácsonyi vásár
levő téli árúk leszállított áron adatnak el.

BERGER ADOLF rőfös és divatáru üzletébe folyó év
december elsején kezdődik, hol az összes raktáron

Tisztelettel

BERGER ADOLF.

sorozatban szabályszerűen kihirdetendő, közérdekű és fontos vármegyei ügyek fogják képezni.
Rimaszombat, 1904. november 29
Bornemisza, alispán.

Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban, 1904. évi december hó 15. és 16-ik napjain tartandó rendes negyedévi közgyűlésének

tárgysorozata:

1. A vármegyei közigazgatási bizottságból törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyeinek törvényszerű választás útján való betöltése.
2. 13285. Belügyministeri rendelet a vármegyei központi választmányok újabb való megalakítása tárgyában.
3. Az 1905 ik évre a vármegyei különböző bizottságoknak törvény szerinti megalakítása, illetve kiegészítése.
4. 13311. A katonaszállásolásból eredő teher arányosabb megosztása céljából az 1879. évi XXXVII. t. cz. 4. § a és az e tárgyban alkotott vármegyei szabályrendelet alapján az 1905. évre kivetendő 8000 korona vármegyei pótdadónak törvényszerű kivetése és megszüntetése.
5. 13180. Belügyministeri rendelet az 1904. évi vármegyei költségvetésbe felvett irodai szükségletek és három hivatali szolgáló s egy háziszolgái állás állami javadalmazására vonatkozólag.
6. 12978. Belügyministeri körrendelet a sztrajkmozgalmak megszüntetése tárgyában.
7. 13739. Kereskedelemügyi ministeri rendelet a Zeidner Márk által 1 tesitendő kézi zálogkölesönüzletre vonatkozólag.
8. 14675. Mandel, Hoffmann és Quittner vállalkozó cég rendes keresete a vármegyei székházépítésből folyólag 33718 korona 35 fillér és járulékaik iránt.
9. 13983. Gróf Andrássy Dénes köszönő levele, néhai neje hamvainak örök nyugvóhelyére elhelyezésénél történt részvételért.
10. Bizottsági jelentés a vármegye területének 8 főszozabirói járásra leendő czélszerű beosztása tárgyában.
11. Bizottsági jelentés a vármegyei tisztii, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjintézet alapszabályainak átdolgozása, illetve módosítása tárgyában.
12. 14806. A kiküldött bizottság véleményes jelentése egy községi és körjegyzői fizetési alap létesítése tárgyában.
13. A kiküldött bizottság jelentése az irodai szerek, papirosneműk és a vármegyei szolgaszemélyzet ruhailletményének vállalati uton történt biztosításának eredményéről.
14. 11743. Szepesmegyei történelmi társulat kérvénye a társulatba alapító vagy rendes tagul való belépés általi támogatása iránt.
15. 12479. Özv. Schönleitner Károlyné kérvénye az orsz. m. kir. iparművészeti iskolát látogató Elemér nevű fiának évi segélyezése iránt.
16. 12440. Kisküküllővármegye közönsége az állami népiskolákban a hitoktatásnak magyar nyelven való tanítása érdekében a vallás és közoktatásügyi ministeriumhoz intézett feliratát megküldi.
17. 14320. Rimaszombat r. t. város által középítkezési költségekre felveendő 400 000 korona törlesztéses kölesőnről kiállított kötelezvény jóváhagyása.
18. 14491. Nagyrőce r. t. város 1905. évre összeállított virilis tagjainak névjegyzékét bemutatja s a választott képviselőtestületi tagok választására határnap kitűzését kéri.
19. 14699. Dobsina r. t. város 1905. évre össze-

állított virilis tagjainak névjegyzékét bemutatja s a választott képviselőtestületi tagok választására határnap kitűzését kéri.

20. 14480. Dobsinai városi polgármester a dobsinai gőzfűrés berendezési költségeire megszavazott 15000 korona hitel ügyében hozott határozatot Benedicty Kálmán és társai által beadott felebbezzéssel együtt beterjeszti.

21. 12364. ügyészi vélemény Sumjác község képviselőtestülete által a postaküldőncz díjazása tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

22. 14661. ügyészi vélemény Rákos község képviselőtestülete által a kocsmaház építése és a községi kovácsműhely eladása ügyében hozott határozat, illetve szerződés jóváhagyása érdemében.

23. Ad. 11982. ügyészi vélemény Rimócza község tulajdonát képező 1294 □ öl kiterjedésű erdő kisajátítása tárgyában.

24. 8958. Rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség Dobsina r. t. város 1901. évi gyámpénztári számadását megvizsgálás után véleményes jelentésével beterjeszti.

25. 11878. ügyészi vélemény Feled község képviselőtestületének a feledi főútczán elfoglalt területek váltásdíját megállapító határozata ellen Feledi Pál és társai által beadott felebbezzésre vonatkozólag.

26. 12764. ügyészi vélemény Jolsva r. t. város képviselőtestületének a dr. Tóth János és neje háza előtt elvonuló gyalogjáró eladása ügyében hozott elutasító határozata jóváhagyása érdemében.

27. 14442. ügyészi vélemény Kokova község képviselőtestülete által a „kokovai szegényalap” és a „kokovai népnevelési és segélyezési alap” czimű gömörmegyei nép- és iparbanknál elhelyezve lévő 1796 korona 82 fillérnek a kokovai hitelszövetkezet pénztárába leendő elhelyezése tárgyában hozott határozat jóváhagyása érdemében.

28. 12762. ügyészi vélemény Sajó-Gömör község piaci helypénzdíjszabályzatának jóváhagyása érdemében.

29. 11688. ügyészi vélemény a serkei körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületei által a vadászati bérjövdelem megosztása tárgyában hozott határozatok jóváhagyása érdemében.

30. A vármegyei községek költségvetéseinek és zárszámadásainak jóváhagyása érdemében előterjesztett számvevőségi javaslatok.

31. 14679. Vármegyei központi árvaszéki elnök Osernay Dániel árvaszéki irnok kérvényét, melyben iktatói helyettesítés tartamára fizeteskülömblet kiutalványozását kéri — beterjeszti.

Ezen kívül a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg beérkezhető egyéb ügyek közül a törvényhatósági bizottság fennálló határozata értelmében már csak is a sürgős és halaszthatatlan intézkedést igénylő ügyek fognak tárgyalás alá vétetni.

Rimaszombat, 1904. évi november hó 29.

Rimaszombat r. t. város szinpartoló egyesületének alapszabály-tervezete.

(Folytatás.)

17. §. A választmány tagjait: összesen 10-et, a közgyűlés titkos szavazással 3 évre választja, a tagok közül, bármi okból megürült helyek betöltésére 4 póttag is választandó, kik a nyert szavazatok száma szerint hivatnak be, a legtöbb szavazatot nyerté az elsőbbség.

A választmány érvényes határozatahoz 6 tag jelenléte szükséges.

18. §. A választmány a színházi idényt megelőzőleg legalább két héttel s a színházi idény alatt minden két héten egyszer ülést tart Ezenkívül

akarata teremtette meg, egyik (bizonyára szép) udvarhölgye kedvéért. A nagy király lelke visszatekintett a századok mélységeibe s ott megtalálta a régi idők porladozó műkinccseit, megtalálta egy Rafael, Correggio, Tizian és Van Dik fakuló vásznait s beállítatá abba a remek palotába, hol beláthatatlan időkig a mult nagyságát tanulgatja a műveltségre és műizlésre vágyó emberiség. Es azon a helyen, hol nem sokkal azelőtt a kopár sivatag ordító vadja tanyázott, hol magának a természetnek sem volt kedve életre kelni: alig pár év alatt viruló vegetatió s pezsgő élet hirdeté egy félvilágnak történetét csináló, társadalmi törvényeket hozó és divatot rendelő királyi hatalmát.

Es ennek a versaillesi pompának, mely a világnak annyi vádorát csábítja magához, nem nagyon régen még sivar, csaknem visszataszító multja volt.

Hát annak a társadalmi életnek, melynek versaillesi kertjében a mai világ legnagyobb művészei ültetgetik és ápolják az emberi szellem legnemesebb virágait: minő lehetett a multja?

Vajjon ez is csak ugy állott elő valami nagy király akaratából a hatalomnak egyetlen parancsszavára? . . .

Magának a társadalmi életnek is van története, melyen feléptül, mert műveltsége multjából hajtott ki. Abból tanulta meg mi a jó, abból tanulta meg, mit kell fentartani s mitől kell megszabadulni.

A családi életnek szentsége és tisztasága a görög műveltség hagyománya. Igaz, hogy a mi megváltozott szokásainknak, izlésünknek nem felel meg teljesen, de annak az eszménynek, melyet elméletileg megalkottunk magunknak ugy a férfi hivatásról, mint különösen az asszonyi büségről, legnemesebb képeit a görög társadalomban találjuk meg, a hol a férfi a közügy embere, a nő a családi élet központja.

De a társadalmi életnek szembevetendő ferdeségei és hiányai is ott tűntek föl először. Helyes volt s egy tisztult erkölcsi felfogás eredménye volt az, hogy a görög nő nem tarthatott magának udvarlókat, nem járhatott zsúrokba, bálókba és hangversenyekre, nem csináltathatta ruháit Tauszkinál, mert a férfi társadalom világnézlete az ily természetű passziók megtűréséig még nem emelkedett föl. De a társas élet kedélyének, melegségének és nemességének fundamentuma hiányzott akkor, mikor abba a nőt nem fogadta be. A nő szabadsága a legerősebb korlátok közé volt szorítva. Nevelése mindössze abból állott, hogy megtanulta az összes házi

felmerülő szükség esetén évközben is összehívható ülésre.

Feladatát képezi:

a) a számadások megvizsgálása s a felmentvény megadása iránt a közgyűlésnek teendő előterjesztés előkészítése;

b) a bérletösszegeknek a szinigazgató részére egyszerre, vagy részletekben való kifizetése, illetve kiutalványozása iránti határozathozatal;

c) a színházi műsornak 2 hetenként előre való megállapítása a szinigazgató, illetve helyettese által előterjesztett javaslat alapján és olyképen, hogy a bérletben foglalt szinieleadások minden szinipadi műfajt lehetőleg arányosan felöleljenek;

d) határoz a szinigazgató és a közönség között felmerülhető összes oly kérdésekben, melyek hatósági beavatkozás nélkül oldhatók meg;

e) a mennyiben a bérletárak módosítását a helyi viszonyok indokoltá tennék, ez iránt a közgyűlésnek előterjesztést tesz;

f) véleményt ad a közgyűlés elé terjesztendő összes indítványok elintézését illetőleg;

g) az esetben, ha a szinigazgató a kéthetenként előre megállapított műsortól eltér s az eltérést igazán elháríthatatlan kényszerítő körülmények fennforgásával igazolni nem képes, az igazgatót esetenként 50 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalhatja el, mely határozat ellen a közgyűléshez felebbezni lehet. Ezen pénzbüntetés a 3. §. c) pontjában megjelölt alapjára fordíttatik.

19. §. A közgyűlés, mely évenként egyszer, rendszerint a szinidény megkezdése előtt 1 hónappal tartatik s mely a közgyűlés napját megelőzőleg legalább 5 nappal közhírre teendő, választja titkos szavazással a választmányt s a tisztikarnak választás alá eső tagjait; a választmány által megvizsgált számadások alapján intézkedik a felmentvény megadása iránt; határozatot hoz a 18. §. e) f) g) pontjaiban foglalt intézkedések következtében a választmány által eléje terjesztett ügyekben.

Érvényes határozat hozatalához legalább 20 (husz) tagnak jelenléte szükséges. Ha az első ízben hirdettet közgyűlés a megjelent tagok számának elégtelensége folytán nem határozatképes, az elnök nyolcz napon belül újra összehívja a közgyűlést, mely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

20. §. A közgyűlés határozatai ellen 15 napon belül a m. kir. belügyminister urhoz lehet fellebbezzéssel élni.

21. §. Az elnök legalább 20 tagnak írásbelileg bejelentett kívánságára rendkívüli közgyűlést tartozik egybehívni, melynek határideje mindenkor az írásbeli bejelentés vételétől számított nyolcz napon belül állapítandó meg.

22. §. Minden tagnak joga van a műsor megállapítása céljából egybehívandó választmányi ülésekhez írásbeli beadványt intézni a műsornak bizonyos darabokkal való kiegészítése, avagy valamely elhanyagolt műfajnak a műsorban való érvényesítése iránt. Az ilyen beadványok felett a választmány a szinigazgató meghallgatása mellett végérvényesen határoz anélkül, hogy a beadványt mint indítványt a közgyűlés elé volna köteles terjesztetni.

23. §. Az egyesület csak azon esetben oszlik fel, ha az évi közgyűlést megelőzőleg az elnökség által kibocsátott előjegyzési felhívás a kellő eredményre nem vezet. Ebben az esetben a választmány hozza javaslatba az egyesület feloszlását a közgyűlésnek, mely ezen javaslat felett határoz s a feloszlást sakis az összes tagok két harmadának szavazatával mondhatja ki.

24. §. Az egyesület feloszlásának kimondása esetén a 3. §. c) pontja alapján szervezendő pénz-

teendőket. A házi teendőkből annyira nem voltak változatosak, hogy még azokat a munkákat is elvégezték, a melyekre ma már t. cz. Bürkösné öngyásága is nap-szamosokat fogad. A hőskorban Alkinoos király leánya a patakban felaggatva ruhát mosott, míg Páris Alexandrosz ó hercegsége, az ó kor legelső Don Juanja, a híres nőcsábító, jubokat őrzött a trójai park-klubban. S mindezt csupán azért, mert a lawntennist s a pagát ultimát Trója lerombolása után épen 3000 esztendővel találták föl.

A klasszikus korban a nők számára szigorú törvényeket szabott a görög társadalom. Szellemi igényeinek kielégítésére csaknem semmi gondot nem fordítottak. Még a legelőkelőbb származású hölgyeknek is fonás, szövés, főzés, mosás voltak mindennapos foglalkozásai. A házat sohasem hagyhatták el, a férfiak társaságában sohasem jelenhettek meg. Az ók kizárólagos birodalma a női lakosztály volt s állandó társaságukat a cselédség és rabszolgák képezték, kik teljesen az ók gondjaik alatt állottak.

Voltak azonban olyanok is, kik ezeket a szigorú társadalmi törvényeket magukra nézve nem tartották kötelezőnek. Tanultak s a magas színvonalon álló férfi társaságokban megjelentek. A puritán gondolkodású s a társadalom erkölcsi törvényei alatt álló asszonyok az ily szabadabb szellemű nőket megvetették. De azért ne gondoljuk, hogy ezek a hölgyek a mai kor világnézlete szerint is megvetésre méltók lettek volna, mert mint nagy műveltségű és nagy intelligentiájú nők, ezek képviselték már az ó-korban a nőemancipáció elvét s közülök nem egy örök emlékezetet szerzett nevének. Görögország legnagyobb államférfiának neje, Aspasia is a nők emez osztályába tartozott.

A görög nő ruházata a lehető legegyszerűbb volt s csak annyiban különbözött a férfié, hogy valamivel finomabb szövetből készült. — Alsó ruha gyanánt a *Khiton* szolgált s e fölé *peploszt* öltöttek. A khiton gyapjuból szövött ujjatlan ruha volt, mely a nyaktól a bokáig ért, a derékon megkötötték, a kötés fölött egy kissé felhuzogatták, hogy a mellen festői ránczokba lehessen szedni. A peplosz len vagy gyapju vászonból készített köpenyeg volt s alakja hasonlított a mai lepedőhöz, mivel ujjai ennek sem voltak. Ugy öltözték magukra, hogy a jobb kar csupaszon maradjon, a mell közepén pedig egy tóralaku broche-tóval összetűzték.

Kalapot ritkán, csak utazások alkalmával viseltek s

hetne meg a társaságban, hol csinos bajszu udvarlók környékezik.

Meg lesz a hosszú ruha, körül rajongják az udvarlók s mikor azt hiszi, hogy boldogsága már a róka-böa körül jár: akkor veszi észre, hogy sóvárgó lelkébe új ábrándkép lopódzott be s hogy, hogyan nem: hallucinatiói támadnak, mindig csak az a nóta cseng fülébe (titokban):

„Asszony, asszony . . . az akarok lenni . . . !”

Hogy a leány asszony akar lenni: ez nem ábrándkép, nem remény, — ez női kötelesség. Az asszonya való vedlésben a leányok többnyire nem igen csalódnak; de megcsalja őket az a kép, melyet ez állapotról lelkükben szokatlan szingazdagsággal előre megalkotnak. A menyországból le kell szállani abba a sártengerbe, a hol a kenyérkereső emberek lökdösik egymást egy tenyérnyi száraz helyért, a melyen lábukat megvethessék, a Pistikék, Laczikák pedig bőségesen gondoskodnak arról, hogy az ábrándos lelkű mamácska többet foglalkozzék a kezével, mint az eszével.

Ime így foszlik szét az a tartalom, melyet a lélek a jövő képeiből igyekszik összegyűjteni. Így foszlanak szét a férfi és nő ábrándjai egytől-egyig, míg arra a beismerésre jutnak, hogy az, a mi a lélekben valósággal megmaradt, az az értékét soha el nem veszítő kincs, melyet kizárólag sajátjoknak mondhatnak: a multban gyökerezik. E szerint minden tudásunknak, vagy más szóval egész műveltségünknek nem lehet más alapja, mint a mult emlékeinek és hagyományainak ismerete.

De lássunk egy más példát is.

Ezelőtt néhány esztendővel (lehet vagy 15 éve) Versaillesben jártam.

Nem emlékezem, hogy valami látvány valaha kellemesebb hatást tett volna rám, mint az ottani kastély belső berendezése s a körülötte levő park természeti pompája. A világ legnagyobb hatalmasságai: a tudomány és művészet szövetkeztek a legnagyobb földi hatalommal arra, hogy a bibliai paradicsomkertet Páris szomszédságába varázsolják. Es a csoda megtörtént. Az emberi fantázia legremekebb alkotásai: épületben, szoborban, képen, művészi elrendezésben kerültek egytől-egyig s századok bámulatára méltó valóságban tarták föl egy modern édenkert minden gyönyörűségét.

Miből lett ez a testet öltött gyönyörűség?

A legenda azt tartja, hogy a nagy francia király

alap — az ezen pontnak megfelelő rendeltetéssel — Rimaszombat r. tan. város kezelésébe megy át.

25. §. A felosztást kimondó határozat a m. kir. belügyminister ur jóváhagyása után válik jogerőssé.

Meghívás.

Van szerencsém a rimaszombati választókerület mélyen tisztelt választóit — képviselői beszámolója meghallgatására — *folyó év december hava 5-ikének (hétfőn) délelőtti 10 órájára Rimaszombatba, a „Három Rózsa“ vendéglő nagyszobájába tisztelettel felkérni.*

Kelt Tamásfalván, 1904 november 24.

Farkas Abrahám, orszgy. képviselő.

Hirek és vegyesek.

Lapunk mai számához egész terjedelmében mellékelve van a rimaszombati „fehér-kereszt egyesület“ f. évi november hó 23-án megtartott közgyűlésén felolvasott titkári jelentés.

Főúri vendégek. Előkelő vendégek érkeztek november hó 28-án városunkba Gróf Széchenyi Aladár, gróf Zichy Andor, dr. Sulyovszky István kir. tanácsos, Spilenberg József a gróf Andrássy Tivadar és Géza képviselője, dr. Mazúr Gyula ügyvéd a gróf Andrássy Sándor és dr. Tévevény Béla ügyvéd a gróf Maldegen Károlyné és özv. gróf Széchenyi Pálné képviselője. A gróf Andrássy Dénes hitbizományi ügyében volt a helybeli királyi törvényszéknél tárgyalás, s ezen vettek részt az urak, kik aztán ebédre a Kolbay Sándor törvényszéki bíró vendégszerető házában voltak szívesen látott vendégek. A főurak itt igen kellemesen érezték magukat.

Képviselői beszámoló. Kubinyi Géza orsz. képviselő múlt hétfőn nagy érdeklődés mellett tartotta meg Jolsván beszámoló beszédét. Farkas Abrahám és Werner Gyula orsz. képviselők szintén nagyhatású lelk. beszédet intéztek a jolsvai választókörzönséghez. — Kubinyi Gézát és kíséretét képviselőtársait szíves fogadtatásban és fényes órázásokban részesítették.

A szabadelvű párt — mint megirtuk — folyó hó 5-én délelőtti 11 órakor a Farkas Abrahám képviselői beszámolója után tartja alakuló gyűlését, melyre a pártbívek nagy számmal jönnek be vidékről is.

A kaszinó választmánya folyó hó 1-én Samarjay János elnöke alatt ülést tartott, melyen a vigalmi bizottságnak megbízást adtak egy új zongora vásárlására. A lapok jövőre való megrendelése ügyében is intézkedett a választmány, majd kiküldte a számvizsgáló bizottság múlt évi tagjait s az időközben elhunyt Kishonthy Gyula helyére Törkölly Józsefet kérték fel a számvizsgálatban való részvételre. Még új tagokul felvették: Inezédy Béla (Putnok) és Strausz Dezső.

Kinevezés. Czeglédy Lajos helybeli adóhivatali gyakornokot a m. kir. pénzügyminister a munkácsi adóhivatalhoz adótitkárré nevezte ki.

A helybeli korcsolyázó-egylet f. hó 4-én vasárnap délelőtti 11 órakor tartja közgyűlését a kaszinó helyiségében Kolbay Sándor elnöke alatt.

Temetkezési egylet. A polgári olvasókör védnöksége alatt álló helybeli temetkezési egylet választmánya múlt vasárnap Rábely Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen elhatározták, hogy december hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartanak az alapszabályok módosítása tárgyában.

fejüket rendesen kendővel takarták be. A kendőt úgy kötötték meg, mint a mai nők, de illendően tartották jó előre húzni, hogy a férfiak fürkésző tekintetét könnyebben kikerülhessék.

Lábaikra *szandálakat* húztak, de esős időben használták a rövid szárú kis csizmákat, melyeknek neve *kothurus* volt.

A fényűzésre kevés alkalmuk volt, mert társaságokba nem jártak s a ruházatnak egyformasága jóformán kizárta azt, hogy izlés és csin tekintetében a nők egymással vetélkedhessenek, legföljebb ékszer hordott egyik többet, mint a másik: Gyűrűket, fülön függőket, karpercekkel s hajszorító pántokat aranyból, ezüstből vagy bronzból, melyekkel a férfiak asszonyaiknak kedveskedtek.

Hiuságból származó versengés nem is lehetett, mert az akkori világnézet szerint a ruházatban divat még nem volt. A váll- és derékfűzőt nem ismerték; elégnek tartották azt, hogy a ruházat a testet betakarja. Míg a mai nap pálagogiaiag kárhóztatott, de a közszokás által elfogadott alapelv az, hogy a női test alkalmassá tétessék a divat formáihoz. És ha ez nem sikerül: ott van a szabó művészet zsenialitása, mely a tulságokat művésziessé eltüntet s a fogyatkozásokat pótolja. Ebben rejlik oka annak, hogy a görög nő — jóllehet testi szépsége és formáinak tökéletessége őt 3000 év óta a művészi izlés mintaképévé avatta — a mai kor ruháiba bele bújtatni nem lehet.

Állítólag erre már tettek egy kísérletet. Párisban a Louvre muzeumban mint legdrágább műkincset őrzik az óvilág legszebb istenasszonyának, a melósi Aphroditének márvány szobrát. Párisi műkritikusok ezt a szobrot őltöztették fel modern ruhákban. Azonban a legújabb divat szerint felöltöztetett Venus — miután miederbe szorítani nem tudták — esetlenebb volt, mint a mucai tűzoltóbál tündére.

A görög nő belső világát, szellemi életét alig ítélni tudjuk meg, — de a főntebb elősorolt külsőségekből elég következtethetünk. A nő mindig bálványképe volt a férfinek s ezért úgy bánt vele mind legdrágább kincsével, melyet őrizni kell. Ezért teremtett számára olyan szigorú társadalmi helyzetet. E tekintetben elég csupán Arisztophanész vígjátékaira hivatkoznunk, melyekben az asszonyok arról panaszkodnak, hogy a férfiak a női termetet zárval és pecséttel szokták biztosítani, sőt még legényjlesztő nagy komondor kutyákat is tartanak. (Nőuralom, ford. Arany J.)

Eljegyzés. Kirz Adolf a m. keresk. faipar részvénytársaság igazgatója Fiumében eljegyezte Schvarecz Jolánt, Dr. Schvarecz Márk és neje szül. Dick Róza leányát Tiszolczeról.

Hangverseny Losonczon. Hubay Jenő hegedűművész f. évi december hó 12-én Losonczon az áll. főgimnázium ifjusági segítő-egyesülete javára több művészársával együtt hangversenyt rendez a „Vigadóban.“ Az érdeklődés nemesak Losonczon, de az egész környéken nagy a jeles mester sok élvezetet ígérő hangversenye iránt.

Társas összejövetel. Miként előre jeleztük is, a jótékony nőegyesület által nov. 30-án rendezett első társas összejövetel minden tekintetben fényesen sikerült. Sőt az a közel 200 főnyi társaság, mely nem-, osztály- és vallásfekezeti különbség nélkül zsufolásig megtöltötte az új főgimnázium díszes tanástermetét és mellék-helyiségeit: minden várakozást felülmúlt. Fesztelenség, jókedv, barátságos beszélgetés mindenütt. — A *Lengyel* Ilonka finom, kedves zongorajátéka, dr. Veres Samunak lapunk tárzarovatában is olvasható szellemes és tartalmas felolvasása, *György* Lajosnak művészi gondolkázása s ennek zongorakísérete, melyet dr. *Markó* János adott elő diszkrétan, gyakorlott biztossággal; no és legvégül az a felsőleges vegyes kvartett, melyet *Kolbay* Sándorné, *Beliczky* Böske, *Fekete* Mihály és *Perecz* Samu énekeltek a *Matolcsy* Pál szakavatott és lelkes vezetése mellett: ez a gazdag és változatos program s ennek szívet-lelket lebilincselő, sikerült előadása méltán idézte elő azt az emelkedett hangulatot és zúgó tapsvihart, mely minden egyes szám után önkéntelenül kitért s az egész összejövetelt feledhetetlenné és az egész tél folyamán kívánatosá tette. A szebbnél szebb leányok által körülhordott pompás thea és sűtemény elfogyasztása közben mindnyáján hálás szívvel gondoltunk e kitűnő összejövetelek megpendítőjére, a nőegyesület nagyevű elnökére: *Samarjay* Jánosné urasszonyra, akinek mindenek iránti figyelmes nyájassága és a hangversenyt megelőző szívélyes és szép üdvözlő beszéde nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez első összejövetelünk oly kiválóan vonzó és mindenre kellemes volt — Méltán kívánja, óhajtja tehát mindenünk, hogy ez az első ne legyen az utolsó.

Iparművészeti kiállítás. A mint halljuk, egy a művészetekért rajongó s azt terjesztő kis csapat olyan dologra határozta el magát, a mi még városunkban ismeretlen valami. Kiállítást rendeznek iparművészeti és művészeti tárgyakból és pedig olyan formában, hogy csupán rimaszombati lakosok, vagy itt született, tőlünk távol élő polgáraink s főleg polgárúrnok állítják ki munkásságaik gyümölcseit. Lesznek kiállítva olaj- és aquarell-képek, égetett fa- és bársony-tárgyak, selyemfestés és a női kézimunka ezerféle válfaja. A kiállításban részt vehet mindenki, ki arra érdemes munkát nyújt be. A megnyitás e hó 16-ára van tervezve s maga a kiállítás négy napig tartana, első nap 60, második nap 40, harmadik és negyedik nap 20—20 fillér belépő-díjjal, vagyis hozzáférhetnév tétetik mindenkinek. A kiállítás délelőtti 10—12 délután 2—4 óráig áll nyitva. A tervezőknek sikerült a nemes eszme, az életrevaló terv védnökéül *Samarjay* Jánosné urasszonyt megnyerniök s ezzel annak fényes sikerét biztosítaniok. Mert hiszen köztudomású tény immár széles körben, hogy a jótékony nőegyesület fáradhatatlan elnökének neve egy kész program: minden szépségnek, jónak és nemesnek kitűnő és bátor programja. — Az eszme, mint tudjuk, *Tóth* Béláné urasszonytól ered, kinek tudvalevőleg izlése, szeretete minden szép és nemes iránt köztismeretes. A kiállításban, mint értesülünk, több híres festő is képviselteti magát képeivel. Kívánunk sikert és meleg érdeklődést a tervezők nemes, szép munkájához!

Esküdtészi főtárgyalások. Az idei utolsó esküdtészi tárgyalási ciklus f. hó 5-én hétfőn kezdődik s kedden, szerdán és pénteken lesz tárgyalás.

Ily viszonyok között természetes, hogy a házasságkötés sem alapult egyéni vonzalmon. A szerelmet nem tartották olyan tiszteletre méltó nemes érzelmenek, mint ma. Nem azt jelenti ez, mintha az ifjúságnak szíve érintetlen maradt volna, hiszen a költők és művészek szerint boldogtalan szerelmek akkor is voltak (bár nem annyian, mint Rimaszombatban), de a házasságkötés szükségességét a család és állam érdeke parancsolta, ezért az ő szülei párokat rendszeren a szülők választották ki, s miután megegyeztek az anyagi feltételekben, megtörtént a jegyváltás. A nőtől hozományt nem kívántak, sőt ellenkezőleg a vőlegénynek ugyszólván meg kellett vásárolnia menyasszonyát.

(Nem veszik észre, igen tisztelt hölgyeim, hogy minő megfordított világban élünk ma...!)

Jóllehet a vallás és állam érdeke követelte a házasságot, annak megkötésébe sem a vallás, sem az állam nem avatkozott bele. Ezért a szertartás teljesen magán jellegű és annyira egyszerű volt, hogy mindössze egy családi lakomából állott. A vőlegény egy férfi rokonával este — nap haladta után — megjelent a menyasszonyi háznál, kikérte a leányt s azután fáklafénynél fuvola és ének-szó mellett saját lakására vitte, hol a vőlegény anyja tárt karokkal s vacsorával fogadta menyét. Ezen a vacsorán részt vehettek a rokonsághoz tartozó nők is. De hogy az ókori felfogásban is benne van az a gondolat, hogy a szívetek egy örök életre csak az Isten kötheti össze, bizonyítja az, hogy ez alkalommal áldozatot mutattak be Hymennek, ki a görög világnézet szerint róza lánczettel kapcsolja egymáshoz a házasségeket.

Ezzel beveződött a házasságkötésnek minden szertartása. Az új férj átadta nejeinek az ugynevezett női lakosztályt s e pillanattól kezdve az asszony a férfi rab-szolgája lett, — nem ugyan a szó valódi értelmében, de mégis, tekintve a mai nagyon magas fokra emelkedett társadalmi viszonyokat, az ókori nő helyzete csakugyan rabszolgai volt.

Ime, ilyen volt a társadalmi állapot az óvilág műveltebb államában; abban az államban, mely az ő műveltségének szellemi bélyegét 30 évszázadra nyomta rá.

Minő sivár lehetett az a társadalom, melynek egyik tényezője, a nő, az élet örömeiből kizáratt!

Avagy eltudjuk-e képzelnünk a mezőt virág nélkül? az erdőt lomb nélkül, a menyországot csillag nélkül? Milyen lehet az a férfi erő, melyet nem ölel át a női szív gyöngédsége és szeretete? Milyen az a tudomány s az a nagy bölcsesség, melylyel megvívjuk az élet harcát,

Első napon hétfőn *Kubinyi* Aladár elnöke alatt lesz tárgyalás. Szándékos emberölés büntetével vádolt *Albrecht* Jenő felett ítélnének, ki folyó évi október hó 1-én Giczén vejét Istók Rafaelt fejével többször fejbeütötte. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviseli.

Kedden *Kolbay* Sándor elnöke alatt a rablás büntetével vádolt ifju *Juhász* János felett ítélnének azért, mert 1900. január 29-én Tornallyán Hauer Herman kereskedő boltajtaján kifüggesztve volt kendők közül 3 darabot ellopott és mikor őt Hauer tetten érte és üldözőbe vette, forgópisztolyból kétszer rálőtt Hauerre. A vádhatóságot dr. *Musotter* Miklós kir. alügyész képviseli.

Szerdán, folyó hó 7-én *Kubinyi* Aladár elnökével a halált okozó testi sértés büntetével vádolt *Lőkös* Lajos elleni bűnügy kerül tárgyalásra. Az eset az, hogy *Lőkös* Lajos 1904 október hó 22-én Poszobán atyját: *Lőkös* Józsefet botal többször fejbeütötte úgy, hogy a sértült másnapra meghalt. A vádhatóságot dr. *Mészáros* István kir. ügyész képviseli.

Pénteken, folyó hó 9-én a gyilkosság büntetével vádolt *Borsos* Józsefné szül. *Szabó* Katalin bűnügye kerül tárgyalásra, melyen *Kolbay* Sándor fog elnökölni s a vádhatóságot dr. *Musotter* Miklós kir. alügyész képviseli. — A tényállás az, hogy *Borsosné* — kinek férje 4 év óta Amerikában van — egy pádári legénynyel viszonyt folytatott, melynek következménye is volt: az asszony folyó évi október hó 8-án Pádárban titokban egészséges fiu gyermeket szült. A terhességét tagadó és titkoló anya a kis magzat nyakára születése után rövid idővel zsinogot kötött s így megfojtotta. Ezért fog az esküdtek előtt számot adni. Védője dr. *Weinberger* Rezső lesz.

Emlékünnepély Nagyrőczen. A nagyrőcsei m. kir. áll. polgári és felső kereskedelmi iskola a nagy-névű *Gyöngyösi* István halálának 200 ik évfordulója alkalmából december hó 10-én jótékonczélu emlékünnepet rendez, melyre igen csinos izléses meghívót küldtek szét. Az emlékünnepély programja ez: 1. Népdalok, előadja az ifj. zenekara. 2. Diadalének, éneklí az ifjuság vegyeskara. 3. Gyöngyösi István és Zsési Mária a költszetben; irta és felolvasa *Makfalvi* Ferencz. Felolvasás közben szemelvényeket szavalnak: *Toperczer* Emma k. a., *Jausz* Jenő keresk. isk. tanuló, *Kusnierik* Linka k. a., *Sturmann* Juliska k. a., *Braun* Gábor keresk. iskolai tanuló. 4. *Dóczy* Lajos „Szécsi Mária“ című színművének II. felvonását előadják: *Déschán* Ilonka, *Török* Margit, *Truszkovszky* Béla, *Gaszner* Imre, *Györgyi* Sándor. 5. *Kossuth* induló. Éneklí az ifj. férfikara. 6. Induló. Előadja az ifj. zenekara.

Az ügyvédi kamara köréből. A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Szeless* Ödön a kamara területéről elköltözvén, őt az ügyvédek névjegyzékéből saját kérelmére kitoröltte.

Kisiklott mozdony. Múlt hó 27-én az esteli órákban *Balogfala* állomáshoz közel egy mozdony kisiklott. Nagyobb baj azonban nem történt, minthogy pár órán át a közlekedés átszállással történt.

Nyilvános számadás. A múlt hó 26-án a „Polgári Olvasókörben“ tartott thea estély számadás: *Bevétel* 160 korona 60 fillér volt, *kiadás* 76 korona 44 fillér, *tiszta maradvány* 84 korona 16 fillér. Felülfizettek: *Kallós* Géza, ifjabb *Uhrin* János 2—2 korona, *Szabó* József mézáros, *Grossmann* Adolf, *Steiner* Lajos, *Zsuffa* Kálmán, *Hank* András, *Hloecz* János, *Komáromy* Géza, *Berács* Gusztáv, *Tomesányi* J., *Stehlnszky* Samu, *Bródi* József, ifjabb *Simon* János, *Fodor* Mihály, *Zsigmond* Elek, *Harnicsár* Lajos, *Nekola* Mihály, *Engel* Adolf, *Ballay* Ákos, *Fekete* György és *Simon* István 1—1 korona, *Neumann* N., *Bartha* Ferencz, *Agócs* Géza 20—20 fillér. Melyért is fogadják a „Polgári olvasókör“ hálás köszönetét. *Gábris Barnabás*, pénzt.

ha az észnek nem szegődik társául az asszonyi szerelem üdítő forrása?

Ott küzdünk a kenyérkereset csatamezején, aztán kifáradunk s csüggedő karjaink aláhanyatlanak... vajjon nem érzünk-e új erőt magunkban, midőn homlokunk redőtí puha bársony kezek simítják le, vajjon nem önt-e új erőt belénk az az édes suttogó hang, mely fülünkbe muzsikálja azokat az örök ígéket: „Ne félj, — ne csüggedj! Ha mindenki elhagy, én nem hagyak el tégedet!“

Most ugorjuk át azt a 3000 évet, melynek társadalmi életéből nehány vonást bemutattam — hiszen a lelki világban ennél nagyobb ugrások is tehetők — s kísérjük végig gondolatban társadalmi életünk fejlődésének menetét. Miként alakult át az a sivár primitív be-rende-zésű örökség, melyet e tekintetben a görög társadalom hagyott az utódokra!

Gondoljuk el, hogy abból a jelentéktelen társadalmi helyzetből miként emelkedett fel a nő a keresztény világnézet oltárára. Gondoljuk végig azt a küzdelmet, mely a középkor hosszú századain végig vonult azért, hogy az élet legnemesebb ideáljának, a nőnek, tiszteletét biztosíthassa.

Gondoljunk minden szépségnek és jónak s egyuttal minden rosznak is bámulatos szövevényére, a XVIII. század francia nőjére, ki szeméjársával kormányozza s a lábai előtt leomolni kényszeríti a férfi hatalmat!

Gondoljuk el, hogy minő végtelen hatalmat tett le a mai világnézet a nő kezébe, mikor reá ruházta az egész mindenség feletti uralmat. Ott, a hol a népek sorsát intéző politikát csinálják. — ott, a hol a haladó kor szelleme nagy tettekben nyilvánul, — ott, a hol az áldozatkészség csodákat művel: ott a férfi mindenütt csak óramutató. De az az erő, az a szellem, mely azt mozgásra kényszeríti: az asszony. Akár jól, akár rosszul mutat, a végső ok mindenképen az asszony.

Gondoljunk végig mindezekben s midőn látjuk hogy a mi szerény kis társadalmunk hölgykoszorúja a mai művelt kor szellemének magaslatára emelkedett s a civilizációnak és humanizmusnak nemes eszméitől áthatva buzgólkodik a legremesebb foglalkozások terén; midőn látjuk, hogy minő lelkesedéssel karolja fel nőegyesületünk a mi sajtó társadalmi életünk megnevelésének gondolatát: hájtsuk meg lobogónkat a társas élet ama tényezője előtt, mely a 3000 év előtti társadalom csaknem rabszolgai helyzetéből a mai kor legtisztább s egy egész világot mozgató erejévé emelkedett. — En e nagyság előtt leborulok.

Dr. Veres Samu.

Theatestély. A polgári olvasókörben mult szombaton kitünően sikerült theatestélyt rendezett az ifjuság Pompás, jó hangulat uralkodott az estélyen, melyen a polgárság szép számmal jelent meg s reggel 4 óra után oszlott csak szét a mulató közönség.

Szülésznök vizsgája. A vármegyei közkórház-zal kapcsolatos alsófoku babaiskola növendékei november hó 30 án vizsgáztak A két hónapos magyar kurzuson 20 növendék vett részt és pedig: 6 Nógrád, 6 Hont- és 8 Gömörvármegyéből. A vizsgán — melyen a tanfolyam vezetőjén dr. Löcherer Tamás igazgató főorvoson kívül dr. Okolicsányi János Nógrád- és dr. Meskó Miklós gömörvármegyei tisztii főorvosa vett részt — a növendékek képesítő oklevelet nyertek s az esküt nyomban letették.

A „Napközi-Otthon“ javára e héten a következő szíves adományokat vettem: Kohn József 1/2 juh, dr. Meskó Miklósné 5 korona, Hercz Jenő (gépgyáros Miskolcz) 10 korona, Tepper Lajos 10 korona, Müller Vilmosné 3 korona, Boeczko Dánielné 6 korona, Medveczky Sándorné 10 korona, dr. Ráróssy Gyuláné 10 koroné, özv. dr. Károlyi Aladárné 10 korona. Öszinte, bálás köszönet nagylelkűségükért! — Rimaszombat, 1904. december 2-án. *özv. dr. Marikovszky Istvánné.*

Hivatalos hirdetemény.

Pályázati hirdetemény.

2015—904. sz. — A felügyeletem alatt álló tornallyai kir. járásbírósnál megüresedett bírósági végrehajtói állásra a kir. Igazságügyi minister urnak folyó évi november hó 18-án 11757. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1871. évi LI. t. cz. 2. §-ában előirt képesítési kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az együtt alkalmazást kizáró rokonsági vagy sógorsági viszony feltüntetésével a bírói ügyviteli szabályok 5 ik §-ában előirt uton, ezen hirdeteménynek a hivatalos lapban háromszori közzétételétől számítandó két (2) hét alatt hozzám annál inkább nyujtsák be, mert a később beérkezett kérvények figyelembe vétetn nem fognak.

Végül megjegyzem, hogy ezen állásra, csak oly pályázó fog kinevezetn, a ki a meghatározott alaki képesítésen kívül testi alkalmas voltát közzhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolja.

Rimaszombat, 1904. november 25-én.

Kubinyi Aladár, kit. törvszéki elnök.

Eladó

a városkertben féregmentes **hálószo**ba berendezés és egyéb holmik. Értekezhetni és megtekinthető ugyanott. 2-3

Legjobb karácsonyi és ujévi ajándék az ékszer.

Legjobb karácsonyi és ujévi ajándék az ékszer, melynek örökké maradandó emléke van.

A közelgő ünnepek alkalmából **mélyen leszállított áron ajánljuk** dús választéku óra-és ékszerárúinkat, u. m. **arany-, ezüst- és ingaórákat.**

Arany, ezüst és drágakő ékszereket, aranylánczok, fülfüggők, karkötők, broschék, aranygyűrűk és **mindenféle ékszer ujdonságok olcsóbb és drágább kövekkel,** valamint valódi ezüst és chinaezüst árukat.

TIGERMAN és ENYEDI,

órák és ékszerészek Rimaszombat, a m. kir. államvasutak pályáórási.

Eladó

két — Kühne-féle — sorvetőgép 11 és 13 soros. Értesítést ad a **kiadóhivatal.**

Kitünő asztali borok.

Kiskőrösi magas fekvésű szőlőimben az idén **termett** — körülbelül 400 hektoliter — tisztán kezelt kitünő **fajboraimat,** valamint a saját felügyeletem alatt **kisüsten főzött gyümölcs- és törkölypálinkáimat** — míg a készlet tart — a n. é. közönségnek a következő árak mellett megvételre ajánlom:

Borok:

Schiller és kadarka literje 26 fill.
Fehér asztali literje 28 fill.
Kövídinka literje 28 1/2 fill.
Olasz rizling literje 30 fill.

Pálinka:

Barack-pálinka literje 2 kor. — fill.
Törköly-pálinka 1 kor. 60 fill.

Kiskőrös, 1904. november hó.

Turán András, szőlőbirtokos

Kölesön-hordónál 4 fillér számítatik fel literenként. — Nagyobb mennyiség vásárlásánál árengedmény.

3-4

Rizike.
Öt kilos posta-bődön 6 korona. Szállit: 9-10
Kuchta Dániel Tiszolcz

Férfi és fiuöltönyök, kizárólag honi gyarmányu utazó bundák

és lábzsákok,

továbbá a raktáron lévő
kézimunkák és karácsonyi disztárgyak fél áron adatnak el

REISZ M.
uri és női divatárházában. 2-*

Olesó bevásárlás mindennemű

varró-gépekben,

ugy családok mint iparosok részére, valamint minden nemű varrógépekhez való alkatrészeket a leg jobb minőségben **mélyen leszállított áron** ajánlunk

TIGERMAN és ENYEDI,

Rimaszombat.

1-*

Eladás előnyös részletfizetésre is.

Kiadó bolthelyiség, eladó ház.

A „Tompá“-tér és Andrassy-utca sarkán levő, mostan Derekas-féle bolthelyiség **1905. november elsejétől,** ugyanott egy **kisebb bolt** pedig **azonnal,** bérbeadó. — Továbbá a **Kossuth-utca 41. számú ház,** szépen rendezett kerttel szabad kézből **eladó.**

Ertekezni lehet: **Andrási László** tényképesszel.

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok:

képeskönyvek, mesekönyvek, ifjusági iratok, díszművek, imakönyvek, emlékkönyvek, albumok, divatos levélpapírok, íróasztal-készletek, olajfestékek

rendkívüli nagy választékban kapható:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák Ferencz-utca.

Nagy alkalmi vásár!

Karácsonyi értesítő!

Rimaszombat város és vidéke t. közönségének becses tudomására hozom, hogy

játék-bazáromat valamint norinbergi és diszműáru

raktáramat a folyó évi karácsonyi vásár alkalmával — helyszüke miatt — teljesen kiárusítom. A mélyen leszállított szabott ár minden darabon feltüntetve van. Egyidejüleg ajánlom dusan felszerelt raktáramat **férfi-, női- és gyermek-lábbelikben** meglepő olesó áron.

Tisztelettel

Steiner Salamon,

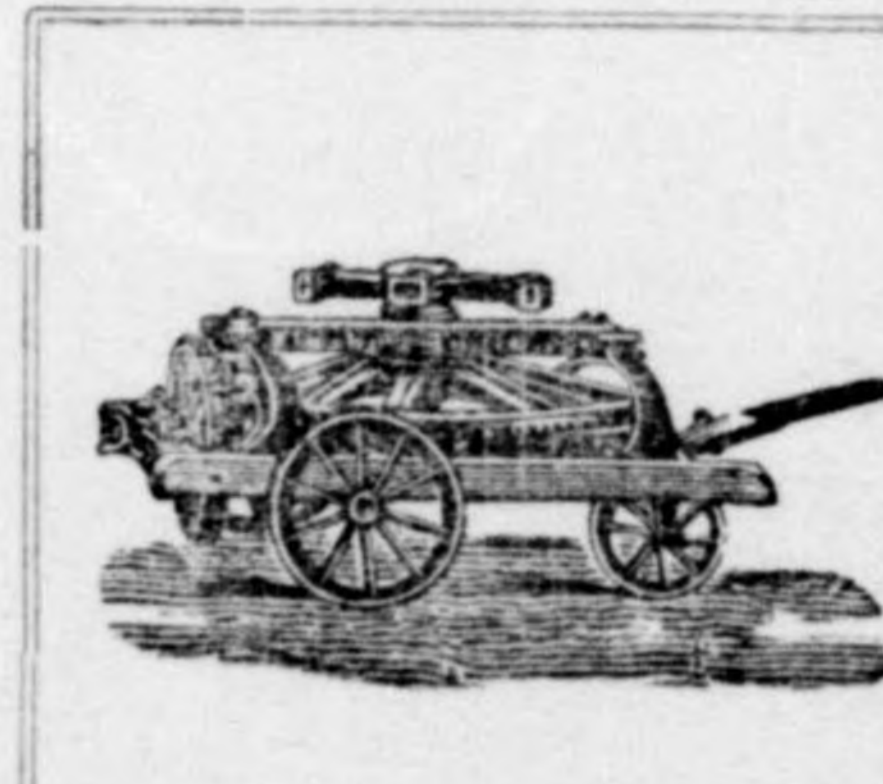
bazáros.

Szabott áruk!

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

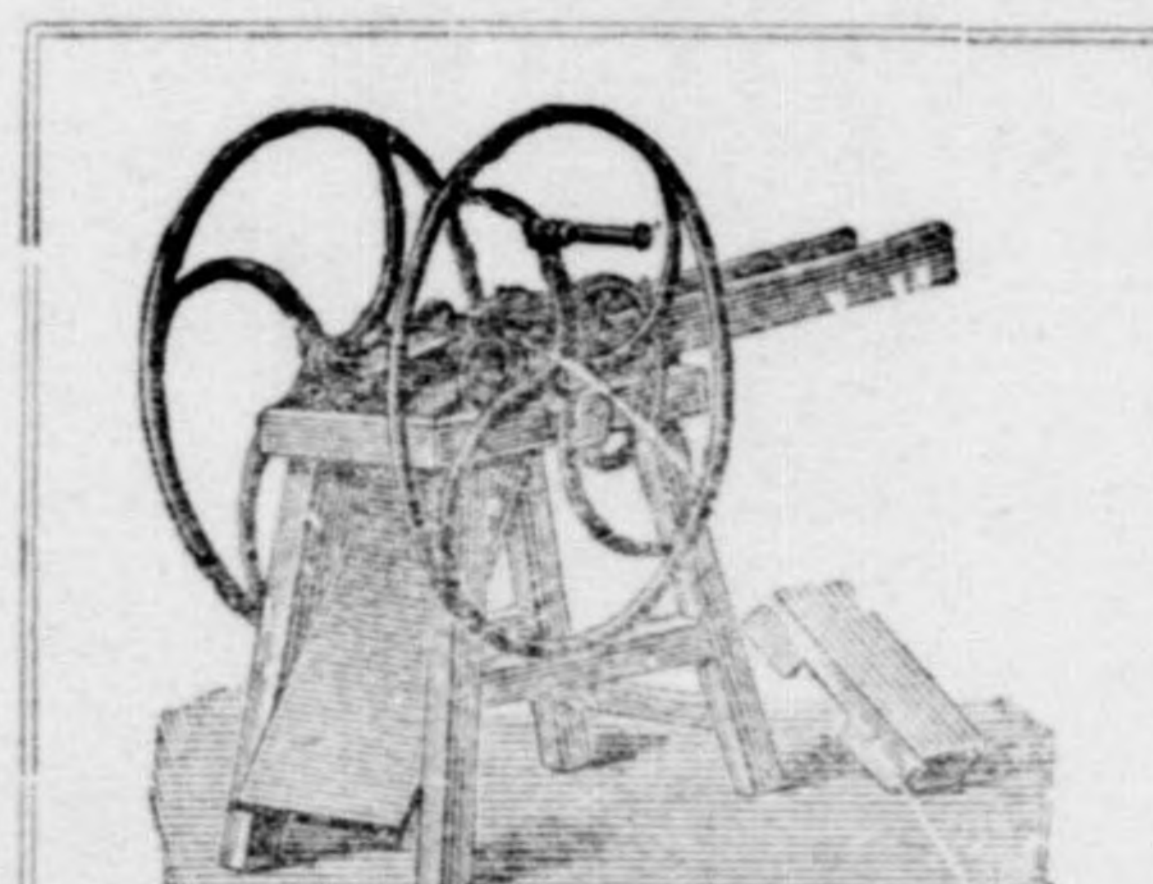
Szeceksavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.

Répvágókat és tengerimorzsolókat.

Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.

Olajmag-zúzókat, — továbbá

órló és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket,

szivattyúkat, gőzgepeket és gőzkazánokat,

malom- és szeszgyár-berendezéseket stb. 5-6

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük

Fehér-kereszt-egylet működése.

Az elhagyatott, gondozásra szoruló szegény gyermekek istápolására alakult országos Fehér-kereszt egylet gömörvármegyei fiókjának legutóbbi közgyűlésén elhatározták, hogy az igazgató főorvos szép jelentését, mely a jótékonyaság jegyében működő intézmény múlt évi történetéről képet ad — lapunk hasábjain — közlése miatt azért is, hogy a nagyközönség tájékozódhassék: mily sok jót tett a Fehér kereszt egylet, milyen nemes intencziók vezették az intézősöget, s milyen nagyarányu volt a munkásság.

A jelentés így szól:

Tisztelt közgyűlés!

A múlt 1903 ik év volt az utolsó, a mikor a fehér-kereszt egyesület vezette a gyermekvédelem ügyét. Május 1-étől a kezelést az állam vette kezébe, mert felismerte azt a nagy humanitárius küldetést, a mely a veszendő gyermek-anyag megmentésére kétségtelenül első sorban az állam érdekében reá háramlott.

Szó férhet ahhoz, hogy a gyermekvédelem ügyének ez a módja, a melyben az állam szabályrendeletileg eljár, helyes-e? Szó férhet azért, mert a társadalom s különösen a jótékony fehérkereszt jelében egyesült jölekkék törekvése most már a rideg hivatalos kormányzás mellett félre szorítottatott, s nem maradt meg az a tér, a melyben a nagylelkű emberbarátok e nemes ügyért való lelkesedéssel, csak a jó elérésének és megvalósításának végeztelért — a saját erejében vetett kitartással — magát csak az emberbaráti jótékonyaságot önzetlenül szolgálhatta tovább. Sok hatalmas lélektani mozzanat vitte a társadalom legjobbjait, s válogatottjait a fehérkereszt lobogója mellé, s ha végigtekintünk a kezdeményezéstől a társadalom működésén, el nem tagadhatóan győződünk meg arról, miszerint a jók és legjobbak váltva; szinte egymást a fáradságos, ingyen munkában felülmulva — gondolták ki ugyszólván ezt a rendszert, a melyben a vezérlő elv mindenestre a jó szív, a szánalom, a könyörület, az irgalom elvont, de gyönyörű eszméje volt.

Az államnál a rendszer, a kiszabott szabályszerűség, az ellenőrzés merev formáiban határozottan rendeztebb, állandóbb, de az a lelkesítő érzelm, mely a gyermekvédelem ügyét megteremtette, szűnő, kialvó félben van.

A társadalom java most is érdeklődik az ő eszméjének realizálása iránt, de tudatában feltámadt azon biztossági érzet, hogy a gyermekvédelem most már biztosított körülmények közé került az állami vezetéssel. Ez lanyhitotta törekvéseit, elcsendesítette fáradozásait, fokozott munkálkodását, a melyben eddig egyedül állónak gondolta magát.

A fényes paloták, a melyek ma a gyermekvédelem ügyének épülnek az országban mindenfelé, az ezen berendezéssel járó milliós beruházások, az országos pótadók e célra való emelése mind azon gondolatot támasztották az ügy iránt érdeklődőkben, hogy most már az ő szegényes működéseikre, az ő önzetlen fáradságukra, ingyen munkálkodásukra, a fizetett adminisztráció mellett nincs többé semmi szükség.

A cselekvés vágya, a szereplési törekvés, sokaknál az e téren ugyan megbecsülhetetlen jót cselekedni akaró hiúság momentumai félre állottak az utból s akként a fehérkereszt egyesületek eddig fokozott működése, érdeklődése a múlt év második felétől nagyon csökkent, ugyszólván elszunynyadt. Mert a jötevé közönségnek kezéből a gyermekvédelem ügyeinek vezetése teljesen kivétellett, s azok a kötelmek, melyek a gyermek védelmi szabályrendeletben a felügyelet és ellenőrzésre nézve a társadalommal összekötöttesben való maradásra hozattak a jótékony cselekvésre — akármilyen lélektani rügóknál fogva ösztönzött — buzgóságukat ki nem elégítik.

Egyesületünk tagjaival való eszmecserékből személyesen nyert információból arról győződünk meg, hogy tagjaink a vezetést, a gyermekvédelem kormányzását fájlalják s feleslegesnek tartják az államnak azon beavatkozását a melylyel az ő ingyen munkájukat el nem fogadva, a gyermekvédelem ügyét hivatalos közegekre bízta, mert elegendőnek tartották volna, ha a pénzkezelés helyességét utazó számviteli tisztekkel ellenőriztetik, s az a meggyőződésük, hogy ezen szegény ügynek nem milliókat megemészítő épületekkel és alacsony gondozási díjakkal, hanem ellenkezőleg, csak olcsó bérházakkal s emeltebb gondozási költséggel való kezelésével lett volna humanitáriusabb az eredménye.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Az aggodalom, melylyel ezen ügyet szeretettel és félelemmel ma is így gondolzza egyesületünk sok tagja, talán igazságos, talán igazságtalan kritikával, igaz mértéke annak az érdeklődésnek a melylyel ezen nemes, igazi emberbaráti ügy iránt visel-tetünk. Örvendünk neki szívből, hogy a méltatlankodás hangjai mellett kiérezttük a féltő szeretetet ügyünk iránt.

Azt azonban igazság szerint mégis el kell ismer-nünk, hogy nagyban és egészben az államnak volt legelső köteleessége a gyermekek védelme.

Ezen köteleességet már a fehérkereszt egyesületének alakulása előtt évekkal a törvényhozó testület tette feladatává, következésképpen nem lehetett törekvése más, mint a gyermekvédelemnek törvényesirinti megteremtése. Korántsem akarja kizárólagos vezetését s határozottan stipulálja a jótékony egyesületek működését és kéri is segítségét. Az állami épületek emelésével akarja éppen az eddig hajléktalan ügyet biztosítani. Nevel az ügy rendes kezeléséhez értő tisztviselőket. Meghagyja az ön-álló tevékenységre a tért a jótékony egyesületeknek, s ebben áll a jövőnk nekünk is. fehérkereszt egyesületnek. Mi lesz tehát működésünk tere? Mielőtt a multról le-számolnánk, van szerencsénk véleményünk kapasan a kö-vetkezőket előadni:

A mi fehérkereszt egyesületünknek alaptökeje, a pénztári kimutatás szerint 18461 korona 66 fillért tesz. Ennek 5%-os kamata 923 korona. Hozzávéve ehhez a vármegyétől adott 200 korona segélyt, és a 600 korona tagsági díjakból befolyt jövedelmet és a 100 korona évi adományokból befolyt összeget: 1800 korona áll éven-kint rendelkezésünkre. Most a gyermekvédelmi szabály-

rendelet 32. §-a megengedi, hogy családi telepek létesí-tessenek.

Létesítsünk tehát egy ily családi telepet, otthont a mostani intézetben, 20 ágygyal a nyomorék gyermekek részére

Ezen telepre csak nyomorék gyermekek volnának elhelyezendők. Olyanok, kik angolkórosok, görbék, vakok, szóval nem betegok, hanem csak akik a betegség folytán elnyomorodtak; a kiket kórházba nem kell ápolni, hanem olyanok, a kiket nyomorultságuk miatt egyesek — nevelő szülők — nem akarnak gondozásba elvállalni éppen nyomorékságuk miatt. Igazi ember-szeretetet gyakorolnánk a szerencsétlen kis gyermek-ekkel szemben. Fel-ügyeletét, gondozását, háztartását, számadásait ez otthon-nak tisztán a fehérkereszt egyesület intézné s egyszer valamikor, ha tőkénk gyarapodnának, hatalmas intéz-ményünnyé nőné ki magát, talán 100—200, vagy több szerencsétlen szenvedő gyermeknek irgalmas, jószívü, nagy-lelkü tagtársaink buzgóságukból eredt biztos menedékhely-et szerezhetnének.

Ezen a téren a mi kiválóan emberbaráti törekvésü, nagylelkü közönségünk vissza kapná azt a működési teret újból, a melynek művelése lebegett akkor is szeme előtt, mikor a fehérkereszt egyesületet megalkotta a szeren-csétlen gyermekek védelmére.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Nem kell sok szóval mon-danunk, hogy a feladat, az elhagyatott s még hozzá sa-ját hibáján kívül nyomorékká váltott kis gyermekek vé-delmére való ezen szövetkezésünknek erkölcsi és ember-baráti tekintetben minden eddigi jótékonycélú egyesült törekvést felülmul.

Avagy lehetne ember a világon, kinek lelkében csak egy szikrája is van az irgalomnak, a szánalomnak, a könyörületességnek, hogy meg ne indítsa a nyomorék, magával tehetetlen, mindenkitől elhagyatott kis gyermek insége? s vajjon lesz-e, lehet-e olyan ember, a ki, ha teheti krajczárjával a szeretetlen árván segíteni nem akarna?

Nem hisszük, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy le-gyen olyan rideg szív, mely meg ne nyílne a nyomor-ék kis gyermekek inségének enyhítése nevében hozzá alamizsnáért forduló jótékony egyleti tag kérelmére.

Itt van a tér, mélyen tisztelt közgyűlés, a hol a fehérkereszt jelében újra felvehetjük az önálló működést.

Magát az eszmét anyagi eszközökkel igen köny-nyen kivihetőnek tartjuk, s ha a mélyen tisztelt köz-gyűlés szintén kivihetőnek gondolja, csekély erőnkkel mindég rendelkezni méltóztassék.

A kivitelre nézve tervünk a következő volna: Tartsuk fel a várostól jelenleg bérelt épületet s itt ren-dezkezdjünk be egyelőre 20 ágygyal.

Miután mi átadtuk összes felszerelésünket az állami gyermekmenhelynek, a berendezést újból magunknak kell beszereznünk.

Azon véleményben vagyunk, hogy amennyiben az állami gyermekmenhely most új épületbe megy át a jövő évben, az ágyakat és a régi felszerelési tárgyakat jutányos áron visszakaphatjuk az államtól.

Fogadjunk egy felügyelőnőt, a ki egyszersmint a főzést és háziasszonyi kezelést is vinné, mint eddig is volt: lakás, fűtés mellett. Tartsunk mellette egy cselédet még s ezzel egyelőre el volna látva a 20 gyer-mek kellő gondozása. Most a felügyelőnő, a cseléd fizetésére, a házbér, a fűtés, világítás, mosás s egyéb házi kiadásokat fedeznénk az 1800 kor. jövedelmünk-ből.

Az élelmezésre fordítanánk az államtól kapott havi tartásdíjakat.

A gyermekek ruházatát tölre kapnak az államtól, a nyárit pedig egyesületünk szerezné össze.

Az első ágyneműket beszereznénk kölcsönből, a melynek kamatait fizetnénk mindaddig, a míg a tőkét adományokból vagy egyéb jövedelmecskéinkből vissza nem törleszthetünk.

Számokban kifejezve így mutatna a képe ezen tervnek. Fizetnénk:

Lakbérre évenként 440 koronát	440 kor.
Az otthon felügyelőjének	360 "
A cselédnek	120 "
A fűtésre fa	120 kor.
köszén	280 kor.
Világításra	140 "
Mosás, szappan	240 "
Fehérnemű pótlásra	100 "
20 gyermek élelmezése és a személy-zet	2880 "
Összesen	4680 kor.

Ezzel szemben bevétel volna:	
Az alaptökek 5% kamataiból	923 kor.
Gömör-Kishont vármegye segélyei	200 "
Tagsági díjból	600 "
Adományokból	100 "
Az államtól minden gyermek után havi 12 kor. gondozási díj	2880 "
Összesen	4703 kor.

A bevételeink tehát csak a mai körülményeink között is fedeznék a kiadásainkat s ha talán a nemes cél irányában úgy a tagok gyűjtése, valamint a jótékony adományok nagyobb mennyiségét tudnánk elérni, már ezen többlet egy a gyermekek jobb ellátására vagy azok-nak jobb kiszolgálata, vagy pedig alaptökeink gyarapítá-sára lenne fordítható, mely utóbbi esetben, t. i. ha az alaptöke szaporodhatna, magát az intézményt nagyobbít-hatnánk, bővíthetnénk: nagyra nővelhetnénk.

Az állam már eddig is sok nyomorék gyermeket kénytelen intézeteiben tartani, mert a nevelőszülők nem vállalják el, tehát ezek már az első évben a 20 számot betöltönek. Egy felügyelőnő s egy cseléd ezen kicsinyek-nek gondozását megbírnák. Nem állana tehát ezen terv megvalósíthatásának semmi az útjában más, csak az ezen terv iránti nem lelkesedése a mélyen tisztelt köz-gyűlésnek és esetleg az, ha nem találna meg melegen ér-ző szívükhöz a nyomorék, önmagukkal tehetetlen, szül-öktől, testvértől, jó barátától, emberektől, szóval igazán mindenkitől elhagyatott apró gyermekek szenvedése iránti szánalom, irgalom és könyörület segítségre hívó szözeatát.

Ehez hozzátesszük még azt, hogy e senki ártatlan, tehetetlen kis gyermekeire a felügyeletet, a tanítást egy-letünk jószívü hölgyei, urai, orvosai, lelkészei és tanítói vetnénk az irgalom Istenének nevében.

Minden jólelkü és önzetlenül jót cselekedni óhajtó buzgalomnak itt van a tere az emberszeretet jótékony gyakorlására.

A mélyen tisztelt közgyűlésnek nagy horderejü el-határozását várva, a midőn a múlt évi számadást be-mutatjuk, elszámolunk egyszersmint a múlt évi gyermek-védelem számadataival a következőképen:

Gondozás alatt volt az 1902-ik év végén 305 gyer-mek, felvétetett az 1903-ik évben elhagyatottnak az árvaszék által kimondott gondozásra szorult 302 gyer-mek, összesen 607 gyermek.

Miután az 1902 ik évben ápoltakról már a múlt évi kimutatásban elszámoltunk, most csak az 1903. év-ben fölvettek közül, vármegyénként származott:

Gömör-Kishontvármegyei	120
Hevesvármegyei	40
Nógrádvármegyei	37
Zólyomvármegyei	35
Borsodvármegyei	20
Liptóvármegyei	17
Barsvármegyei	12
Hontvármegyei	4
Árvavármegyei	3
Trencsénvármegyei	3
Nyitravármegyei	2
Abauj-Tornavármegyei	2
Turócvármegyei	2
Somogyvármegyei	1
Bácsbodrogvármegyei	1
Szepesvármegyei	1
Zemplénvármegyei	1
Beregvármegyei	1

Ezek el voltak helyezve:

Rimaszombatban	108
Egerben	54
Pelstűzön	22
Rozsnyón	6
Csetneken	8
Rimaszécsen	10
Putnokon	8
Feleden	10
Serkén	6
Várgedén	2
Tamásfalván	6
Pásztón	7
Füleken	2
Harkácson	5
Losonczon	2
Balassagyarmaton	6
Berzétén	8
Nagyszécsényben	6
Sajókázán	6
Szalócson	6
Tornallyán	12
Varbóczon	1
Tiszafüreden	2
Szinobányán	1
Nyustyán	1
Nagyszuhán	2
Miskolczon	2
Likéren	1
Kisgömörin	1
Gencsen	1
Gácson	1
Divényoroszin	1
Darnyán	1
Csibzen	1
Németporuban	1
Liptóproszéken	1
Kihelyezett szopós gyermek	47
Elválasztott gyermek	255

Még pedig a szopós gyermekek közül dajkaságba volt nevelő szülőnél

Anyjával együtt volt dajkaságba kihe-lyezve

Anyjával volt

A kihelyezett szoptatóanyák földmivelőknél háztar-tásbeli dologban foglalkoztattak.

Erdekes jelenség volt az, hogy a midőn a belügy-miniszterium rendelete folytán az állami gondozás alá vett gyermekek anyjuktól bekívántattak, a régebben el-hagyatottnak kimondott, de anyjoknál segélyezett gyer-mekek közül mintegy 99-et azon módon kiadatni kértek a szülők. Tehát nem voltak rászorulva az állami gon-dozásra.

Általában nagy volt a házasságból származott, de csak az egy éven felüli gyermekekhez való ragaszkodás. Ha a nyomorúság behajtja is a szülőt abba, hogy gyer-mekét nyomorúsága miatt állami gondozásba helyezteti el néhány hónap mulva öngyilkossággal fenyegetözve követeli vissza gyermekeit. Csak a házasságon kívül szülöttek iránt nincs meg a családi kötelék érzése, csak akkor, ha az anya maga táplálja neveli fel. Éppen azért helyesnek mutatkozik az államnak az a követelése, hogy lehetőleg minden anya maga táplálja csecsemőjét. A ki maga nem táplálja csecsemőjét, nem is érdeklődik az ilyen gyermek iránt, sőt megszökik legtöbbször a szem-határból, csakhogy ne zaklassuk a hozzájárulási össze-gékért, a melyeket most minden anyán szorgalmasan hajtattunk be havonkint. Viszont az ilyen gyermek nevelő szülőjében találja meg az igazi anyát, ki az ő kebelén fölnevelt gyermekekhez igazi anyai szeretettel ra-gaszkodik s el sem akarja többé magától adni.

Miután az 1902-ik évben felvettekről már a múlt évi leszámoláskor tettünk kimutatást, most csak az 1903-ban felvett gyermekek statisztikai adatait van szerencsénk közölni a következőkben:

Kor szerint volt a 302 gyermek közül: 0—1 éves 72; 1—2 éves 24; 2—7 éves 199; 7—12 éves 6; 12—15 éves 1.

A csecsemők az összegnek 23%-át képezik. Nem szerint volt: fiu 158, leány 144.

Felekezet szerint volt róm. kath. 186, ág. evang. 70, ev. ref. 35, másos vallásu 9, görög kath. 2.

Származásra nézve volt: törvényes 164, törvényte len 138.

Anyanyelvre nézve a gyermekek szülője volt: 160 magyar, 135 tót és 7 német.

Családi állapotra nézve volt az anyák között: hajdon 130, férjzett 88, özvegy 84.

Foglalkozás szerint: eseléd 103, napszámosnő 109, háztartásbeli 67, koldusnő 5, foglalkozás nélkül 13, varrónő 3, nyomdász 1.

Helyből jött 26, vidékről 271, kórházból 5.

A 302-ből évközben visszaadott szülőjének 54, jöltévi vett magához 6 gyermeket, örökbe fogadtak 1-et.

Az év végén részben 162 esetben visszaadás, részben 29 esetben elhalálozás folytán 191 gyermekkel kevesbedett a létszám s maradt 348 gyermek gondozás alatt az 1904 ik évre.

Az 1903-ban felvett gyermekek közül elhalt az intézetben csecsemő 6, a telepen csecsemő 6, 1—2 éves 3 gyermek, 2—7 éves 1 gyermek, a kórházban 3, összesen tehát 19, a mi a 302 felvételhez 6 2/3% felel meg.

A halál okai a csecsemőknél bélhurut, a többieknél a vörheny, görcsök, agyhártyalob szerepelnek. Egyéb kisebb betegségekkel szenvedett ez év folyamán összesen 88 gyermek. Ekként a betegedési százalék volt 14%.

Ruhát a telre minden gyermek kapott, teljes felszereléssel. Nyárra azonban ruhát már a nevelőszülőnek kellett adniok. Az ezen tárgyban a tavaszkor a Belügyminiszteriumban tartott értekezlet eredménye szerint ugyanis kimondatott, hogy az államilag gondozott gyermekek szegény gyermekek lévén, fölösleges ruhaneművel el nem halmozhatók, mert a ruha kiadás óriási mértékben emeli a ölogi kiadásokat, a melyeket az országos gyógyalap nem bír meg. Miután pedig a szegény gyermekek ruházata nem igényel sokat, nyárra azt a nevelőszülő telre kiadott ruhácska összetakolásából is elláthatja, ha nem sajnál egy kis fehérműt a nála kihelyezett kis gyermeknek venni, lássa el a nevelőszülő nyári ruházattal a gyermeket.

A nevelőszülők ebbe — kevés számú zugolódót kivéve — beleegyeztek s tényleg a maguk elhasznált rongyaiból varrnak is nyári ruhácskát a gyermekek részére. Mindössze 3—4 akadt a 450 nevelőszülő közül olyan, a ki ezért a gyermek tovább gondozását nem vállalta el.

A gondozási díj ugyancsak havi 10 koronáról 8 koronára szállítottatott le s mégis mindössze 8—10 nevelőszülő adta vissza a gyermeket.

Az igaz, hogy e miatt a gyermektartásra a jobb módúak nem vállalkoznak, sőt olyan helyen, hol sokat kereshetnek drága napszámmal, egyáltalán nem akarnak vállalni ilyen alacsony gondozási áron gyermekeket többé. Losoncz, Tornallya, Harkács, Csetnek, Berzété, Nagyszécsény vidékén.

Más vidék pedig ujabban kap a kihelyezett gyermekeken, Rimaszécs, Heves, Balassagyarmaton, ha még egyszer annyit volna is, elhelyezhető lenne. Aránylag legjobban vannak elhelyezve Rimaszombaton. Talán az is teszi ezt, hogy itt igen szem előtt vannak; hölgyeink az ujabban alakult gyermekvédő telep bizottság tagjai s magunk is jobban utána nézhetünk Egerben nagyobbra szőlőmunkások vállalják a gyermeket s aránylag — bár szegény embereknél is vannak — jól néznek ki, erősek, jól fejlődnek. Panaszok fordulnak elő a nevelőszülőkre elég gyakran, sőt valóságos socialis követelésekkel írják a névtelen följelentéseket. „hogy a nép gyermekére nagyobb gondot kell fordítani“ s követelik, hogy ez, meg az a nevelőszülőtől vétsék el a gyermek, mert rosszul bánik vele.

Örvendetes jelenség mindenesetre, hogy a nép maga is ellenőrzi a szegény elhagyott gyermekek sorsát.

Panaszának az igaz, hogy a legtöbb esetben csak a szomszéd haragoskodása az alapja, de azért van néha a rögtön megindított vizsgálat folytán kimutatható hibája is a nevelőszülő bánásmódjának, s ez megkönyviti azon ellenőrzést, melylyel a nevelőszülők bánásmódjáról tudomást öhajtunk szerezni.

Váratlanul vizsgáltuk meg az Egerben kihelyezett 84 gyermeket, s nem találtunk egyetlen egyet sem közülök, a hol rosszulbánásnak nyomait vehettük volna észre. A szegény nép igen szereti a gyermekeket. Minden reménye jövő életének abban van, hogy majd, ha megöregszik, lesz a ki halálból gondját fogja viselni. Ez a szegény nép nyugalomdíj öhajtsa!

Számtalan helyen parancsol a „kis jövevény“ és kikövetelte magának már az első hónapokban a rendelkezést még sok helyütt ott is, a hol hozzá hasonló apróságok is joggal többet kívánhatnak maguknak.

A magyar szegény ember jó szívében, igaz hitében, kell keresni az ilyen iránt az elnézést, mert sajnálja, hogy az apátlan, anyátlan apróságnak egy rossz szót is adjon, hogy megverje az Isten!

Visszatérve a ruházat beszerzéséhez. Igyekezünk, hogy mindent helybeli iparos és kereskedőtől vehessünk, hogy a kiadott pénz lehetőleg itt maradjon. Helybeliek a cipő és eszmaéskák, a fehérműt, a ruhák szállítói. Ezen eljárás különben azért is legjobb, mert, ha a szállított holmi között csak egy darab is kifogásolható, azonnal ki is cserélhetjük jobbal mindaddig, míg a legjobb az a portéka, amelyre szükségünk van. Megkerestük a helybeli ipartestületet s ez közvetíti az iparosok között a munka kiosztást, ő vállalja érettk a felelősséget s így ki van zárva, hogy a kisiparosok üzerek kezén jussanak munkadíjajkhoz. — Igyekezünk ezzel a helybeli kisiparosnak állandó munkát és keresetet nyújtani. Mi, ha tekintetbe vesszük azt, hogy évenként 450, később több pár eszma és cipőből van szó — nem is kicsinyelhető dolog.

A 7 éven felüli gyermekeket mindenütt járattuk iskolába, s felügyeltünk arra szigoruan, hogy a nevelőszülőnek gondja legyen arra, hogy a gyermek iskolába járjon is. A mely nevelőszülőt ez irányban gondatlanok találtuk, a gyermeket elvettük s más helyre helyeztük át.

Az évről vizsgálatok eredményére nézve bekvántuk telep orvosainktól a jelentéseket s egyik-másik gyermek kitűnő igekezete, kiválóbb elméleti képességére nézve már is érkeznek értesítések.

A legnagyobb átlagában azonban középszerű az eredmény. Rossz — csak egynehány van. — Az iskoláztatásnál néhány kapzsi tanító követelésekkel állott elő ezen teljesen szegény elhagyott gyermekekkel szemben s csak nagynehezen tudtuk megértetni, hogy ezek a koldus gyermekekkel egyformák, az adózók filléreiből élnek meg a világon — s az állam csak felügyeltet reájuk, tehát szerencsétlenebbek a teljesen vagyontalanoknál is, mert ezeknek senkijök sincs.

Kormányzatunkhoz fölterjesztést tettük, hogy intéz-

kedés tétessék, miszerint gyermekeinknek az ingyenesen kiosztandó tankönyvek közül több példány jussou egy-egy gyermek-telepre.

Nem mondjuk azonban, hogy az elhagyott gyermekek iskola-kötelesei részére később talán csakugyan nehéz napok néznek, mert a felekezeti iskolák sok helyen szükeek s ott tehet talán a hitközség kifogásokat e szegény gyermekek inváziója ellen, de csak olyan helyen fog ez megtörténni, hol a szükkeblőség a saját felekezeti gyermekekkel szemben is észlelhető lesz. S ez alkalomból már most kérjük a mélyen tisztelt közgyűlés szives közreműködését az emberszeretet nevében: méltóztatassék oda hantni, hogy a felekezetek ezen érvekkel szemben a lehető legmesszebb menő engedékenységgel és figyelemmel járjanak el. — Hiszen a saját felekezetük táborának jövődjéről van szó, ha meggondoljuk, hogy évenként a haza legkevesebb 20—25000 közgyámságra szorult elhagyott gyermekeknek vallási erkölcsi neveltetéséről kell gondoskodniok.

Az állam kétségtelenül fog más uton segítséget nyújtani a felekezeteknek, de az elhagyott gyermekeknek felekezeti tanításáról maguknak kell gondoskodniok a felekezeteknek, ingyen éppen úgy, vagy még talán jobban, mint a közmisert szegények gyermekeiről.

Az elemi iskoláztatás kötelező különben is a törvény értelmében, s erre a felekezetek törvény értelmében kötelezhetők.

Éppen így volnánk az övodákkal is. A legtöbb helyen be nem erasztik ezen elhagyottakat, mert állítólag szükeek a helyiségek s el nem helyezhetik őket.

Mélyen tisztelt közgyűlés! Ezek azok a társadalmi köteleiségek, a hol mi mint Fehér-kereszt egyesület tagjai, mint a telep védő bizottságok tagjai sokat tehetünk a szegény gyermekekért.

Hassunk oda: legyen meg ezen gyermekeknek is ott a helyük, a hol valamit ök is tanulhatnak.

Néhány nagyobb gyermekük már mesterséget tanul. Jóravaló iparos-mestereknél lévén, az ipariskolát látogatják.

A gyermekvédelmi szabályrendelet szerint a belügyminiszter azt a nevelő szülőt, a ki a gyermeket legalább három éven át kifogástalanul gondozza, pénzbeli jutalom és elismerő okirattal kitünteti. Minden telepvédő bizottságot felszólítottunk, hogy azoknak a nevével jelölje meg, a kik már ez évben a gyermekek kifogástalan gondját viselték.

A telepvédő bizottságtól kapott értesüléseink szerint van szerencsénk jelenteni a mélyen tisztelt közgyűlésnek, miszerint a rimaszombati telepről példásnak jelentetik: Lakatos Ferencné (egy cigány napszámos), Hegedűs Lászlóné, Boris Józsefné, idb. Balog Józsefné, Kozlik Jánosné, özv. Palócz Kálmánné, Kozsehuba Lajosné, Szabolcsi Mihályné, Petkovics Józsefné, özv. Czako Jánosné, özv. Szabó Gázi Jánosné, Venczel Ferencné, Szántó Mihályné, Antalfi Istvánné, Seres Mihályné, Turni Ferencné, Szalai Józsefné, Kubis Ferencné, Ströbel Sámuelné, Lőrincsik Györgyné, Rigó Jánosné.

A rimaszécsi telepről jutalomra ajánltatik: özv. Siska Józsefné, Boros Pálné, Goldman Hermanné.

A csetneki telepről ajánltatik: Pajenszky Félixné Eger telepről jutalomra ajánltatik: Ádám Miklósné, Süveges Jánosné, Szűcs Gáspárné.

Harkácsról: Benesik Mihályné.

Nógrád-Ecseregől: Kovács Lajosné.

Rozsnóról: Csekő Istvánné, özv. Hlaváts Mátyásné.

Gömör-Kishontvármegye árvaszéki elnöke részéről Pelstehrdl: Király Balintné és az előjáróság részéről: Gotthárd Józsefné.

Balassagyarmatról ajánltatik: Molnár Lajosné.

Berzétéről ajánltatik: Poznács Józsefné.

Több helyen már a telepvédő bizottságok gondoskodnak az elhagyott gyermekek ruházati ügyében; Eger, Rozsnó városa és Nagyszécsény jár elől dicséretes buzgalommal, többen, a hol a jótékony növegyetek egyik nemes feladatuknak vállalták a szegény elhagyott gyermekek védelmét. — Sőt Nógrád-Ecség községben e célra már jótékony nyári multság is rendeztetet. Remélhető, hogy a társadalom egyéb jótékonyaságra is lassan-lassan megindul a gyermek védelmi törekvés és nemsokára jelentékenyebb eredményről vehetünk tudomást.

Egyesületünk a múlt évben szegény gyermekek gondozásáért fizetett 675 kor. 84 fillért olyanokért, kik nem voltak elhagyottak kimondva. Az anyák elhaltak s a fizetéssel bíró eseléd féli nem tudott az apró gyermekekkel mit csinálni. Más esetben pedig az özvegynek adattunk havi 6 korona segítséget, olyannak, a ki sok gyermekével maradt el, de elhagyatottak nem akarta a gyermekeit kimondatni.

Házi bizottságunk tervbe vette, hogy fehérművel fogja ellátni a vármegye területén kihelyezett összes elhagyott gyermekeket, s e végből már az első intézkedések meg is tétettek.

Ha azonban azt határozná el a mélyen tisztelt közgyűlés, hogy a nyomorék gyermekeknek otthont létesít, ezen tervünk kivételéhez minden jövedelmünk igénybe lenne véve, ez esetben házi bizottságunk fehérmű beszerzési tervéhez nem kérjük a közgyűlés hozzájárulását.

Mint mindig, így ez évben is az intézet működése fölött választmányunk hölgytagjai éber felügyeletet gyakoroltak s élükön elnökünk: Bornemisza Lászlóné urnó kifogyhatatlan gondossága, Kern Adolfné alelnök urnó páratlan buzgósága mellett Nagy Ferencné alelnökőnk készséges segítségével a nemes hölgytriasz egy percze sem szűnt meg az elhagyottak sorsán való javításra törekedni. A nemes példaadás körében kiválóan buzgólkodtak: Boezkó Dánielné, Bodon Józsefné, özv. Beliczki Viktorné, Cseh Istvánné, dr. Cziner Miksáné, Czinec Istvánné, Eperjessy Józsefné, Ethey Aranka, Fülep Benjáminné, Kalla Mihályné, dr. Lichtschein Adolfné, ifj. Lengyel Pálné, dr. Löcherer Tamásné, Molnár Józsefné, Soós Ferencné, Stolcz Mártonné urnók, a kik ismeretes jó szívük nemes sugallatától buzditva a szegény elhagyott gyermekek sorsa iránt mindenkor kész fáradsággal érdeklődve figyelték és ellenőrizték azoknak az elhelyezési körülményeit.

Sajnálatos veszteség érte egyesületünket özv. Nagy Ferencné alelnök urnónek körünkől való eltávozásával, a kit mint a gyermekvédelem ügyében érdeklő lelkes barátját méltán sajnálhatunk. Sokat tett különösen a szervezés idejében, fáradságot nem sajnált a tagok gyűj-

tése, a berendezés felszerelése s a felügyelet pontos vezetésében. Azt hisszük a mélyen tisztelt közgyűlés öhajtsának adunk kifejezést, a midőn kérjük, hogy kiváló érdemeinek meg nem köszönhető méltatásaként jegyzőkönyvünkben meleg elismerésünk maradandó emlékeül örökíttessék meg s erről üdvözlötünkkel kapcsolatosan új otthonában értesíttessék.

Elnökünk: méltóságos Hámos László főispán ur sok szives fáradozásainak köszönhetjük, hogy a gyermekvédelem eszméjét állandó alakba önteni sikerült.

Az ő nemes lelkének kifolyása az a most épülő fényes ház, a mely biztosítja a mi kis mustármagunkkal elvetett emberbaráti eszméink maradandó jövőjét. Menyyny keserves jajszót váltott meg az ő törekvése, csak mi tudjuk, a kik ezen ügynek szerény munkásai vagyunk. De csak mi tudjuk azt a fáradságot is méltányolni, mennyi utánjárásba került az állami gyermekmenhely már kész intézményének itteni biztosítása! Hogyan kellett a különböző hatóságokkal, városokkal, egyes befolyásos országos egyénekkel versenyezni, hogy magunknak ezen intézményt megtarthassuk Engedje a Mindenható, hogy méltóságos Hámos László főispán ur elnökünk nagy művének befejezésében sokáig egészségben gyönyörködhessek s legyen meg az a nyugodt öntudata, hogy ezekre menő apró lélek megmentéséért fáradozott s mindnyájunk között igazi első harczosa volt annak az emberbaráti ügynek, a mely célzt a fehér-kereszt egyesület zászlajára irt.

Hálásan jelentjük mélyen tisztelt közgyűlés, hogy az idén a minden nemesért áldozó Rimaszombati város közönsége az állami gyermekmenhely intézetének 2000 ölnyi belsőséget ingyen adott. A minden jói készségesen rimaszombati takarékpénztár évi segély fejében 60 koronát, a nyustyai takarékpénztár 10 koronát, a putnoki takarékpénztár 20 kor., a jolsvai takarékpénztár 20 kor., a nagyroczzei népbank 5 kor., gömörmegyei nép- és iparbank 10 kor., a rozsnói takarékpénztár 10 koronát és a gömörmegyei orvosszövetség 10 koronát juttatott pénztárunkba.

Ezenek kívül egyesek közül egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 600 koronát küldött be pénztárunknak s ekként az összes ez évben kapott adományok 745 koronát tettek ki.

Tagjaink közé beléptek ujabban: Farkas Ábrahám országgyűlési képviselő, özv. Gelmann Sámuelné, özv. Hilovics Lipótné, Kohn Adolfné, Dr. Kármán Aladárné, Kubinyi Andorné, özv. Káposztás Józsefné, Lefkovicz Ferencné, Neumann Antalné, Róth Gézané, Schvarecz Pálné, Tigerman Adolfné, Weinreb Fülöpné urnók és ifj. Szabó László ur. A taggyűjtésben Dr. Lichtschein Adolfné urnó oadaó fáradással buzgólkodott.

Éltávoztván kilépésüket bejelentették: Bodor Árminné, Czeglédi Berta, Cseh Varga Andrásné, Engel Adolfné, Frank Adolfné, Molnár Lajosné, Ádám Márkusné, özv. Nagy Ferencné, báró Nyáry Sándorné, Dr. Szeless Ödönné, Vinis Viktorné.

Legvégül szomorodva jelentjük, miszerint az isteni gondviselés akarata folytán körünkől jobb hazába távoztak: özv. Gál Jánosné Rozsnó, Hönch Edéné Putnok, Meszlényi Zoltánné Budapest, Okolicsányi Gáspár Rábó, özv. Rokfalusi Manóné Csetnek, ifj. Süteő Istvánné Rimaszombati, Tetmajer László Budapest.

Mindannyian buzgó harezosai voltak az elhagyott gyermekek védelmének s azt hisszük, a közgyűlés öhajtsának adunk kifejezést, midőn legiobbjaink elhunytá fölött veszteségünket jegyzőkönyvünkben emlékül megörökítésével feljegyezni kérjük.

Kelt Rimaszombati, 1904. november 23.

Komáromy István, titkár. Löcherer Tamás, igazgató-főorvos.

Hirek és vegyesek.

Népgyűlés. A függetlenségi és 48-as párt az egyesült ellenzékkel f. hó 4 én a „Három Rózsa“ nagyteremben tiltakozó népgyűlést tart.

Kérelem. Kaptuk az alábbi sorokat: „Tekintetes szerkesztő ur! Miután b. lapjuk a város érdekeit s a polgárok javát szolgálja, ne vegye rossz néven, ha figyelmeztet néhány nem egészen helyes dolgra irányítom s kérem, hogy annak adjon visszhangot lapjában is. Első körülmény az, hogy a város lakossága nem sokat törődik utcáinak rendben tartásával s tisztaságával. Beállottak a fagyok és havas idők s azt látjuk, hogy nincs ház, melynek gazdája a havat rendszeren separtetné s olyan pedig egyáltalán nem akad, a ki a csúszós gyalogjárót hamuval vagy homokkal hintené be. Kérje meg Szerkesztő ur a mi józan gondolkodású polgárságunkat, hogy segítsen ezen a bizonyára feledékenységből eredő hibán. Másik körülmény, már a hatóság feledékenységének tudható be, de szintén gyógyítható baj. Nevezetesen a Jánosi utca akként vágja kétfelé a várost, hogy sár nélkül esős időben egyikből a másikba menni nem lehet. *Az egész vonalon nincsen átjáró!* Régi mulasztás, de két hét alatt helyre hozható. Harmadik körülmény már csak szépség-hiba — de hiba. Értem a plakátokat. Készültek táblák ezek számára, melyek már igen siralmasan néznek ki; tele vannak papír-foszlányokkal, papír-rongyokkal. S nemsokára a táblák, hanem környékeik is. Világos, hogy ezért nem a plakátok felragasztóját, hanem felragasztóját kellene ránczba szedni. Ilyen csuf dolgokat máskülönb kedves és rendes kinézésű városunkban tűrni nem volna szabad. — Nem busitom ez alkalommal több panaszszal, de remélem, hogy ezeket megszívleli s felhívja rá az illetékesek figyelmét. — Mi a magunk részéről elismerjük e panaszok jogosult voltát s kérjük városunk és polgáraink érdekében városunk lakosságát — ne zárkózzék el a kérés elől. A második és harmadik panaszra pedig a hatóság és rendőrség figyelmét irányítjuk, ámbár úgy tudjuk, hogy már a gyalogjárók megcsináltatása ügyében a kezdeményező lépések meg is történtek. A magunk érdeke — tehát viseljük azt szívünkön.

Szengázmergezés. Susányban mult pénteken özv. Maczurik Mihályné szül. Lopuch Krisztina másodmagával a szénél jól megrakott tüzhely közelében lefeküdt. A kifejlődött szengáz csakhamar megtöltötte a házat s Maczurikné, a 75 éves öreg asszony megfuladt, a másik asszonyt azonban sikerült nagy nehezen életre hozni. A bíróság megindította a vizsgálatot: nem terhel-e valakit gondatlanság, s az elhunyt öreg asszony hulláját 27-én felboncoltatta.